Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i (SUKDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i (SUKDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30781

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i (SUKDÖ), bireylerin temel ya?am alanlar?ndaki **sosyal uyum** düzeylerini öz bildirim yoluyla de?erlendirmek amac?yla Türkçe'ye uyarlanm?? psikometrik bir araçt?r. 21 maddeden ve dört alt boyuttan olu?an bu ölçek, özellikle psikiyatrik hastal?klar? olan veya tedavi gören popülasyonlarda uyum seviyesindeki de?i?iklikleri ve sa?alt?m?n etkilerini izlemek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe formunun **geçerlik** ve **güvenilirlik** çal??malar? 2008 y?l?nda Cengiz Akkaya ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi? ve ba?ar?l? psikometrik özellikler gösterdi?i rapor edilmi?tir.

Ölçek, bireyin i?levselli?ini; i?, aile, bo? zaman aktiviteleri ve çevreyle ba?a ç?kma yetene?i gibi kritik sosyal rollere odaklanarak dört ana boyutta de?erlendirmektedir. Derecelendirme, 4'lü **Likert** tipi bir ölçek (0-3) üzerinden yap?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i, SUKDÖ, Sosyal Uyum, Uyum Ölçe?i, Psikometri, Türkçe Uyarlama, Depresyon, Öz Bildirim.

Yazarlar

Cengiz Akkaya, Ali Sarandöl, Ay?e Esen-Danac?, Engin Y. Sivrio?lu, Erdal Kaya, Selçuk K?rl?.

Amaç

Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i (SUKDÖ)'nin temel amac?, klinik ve genel popülasyonlardaki bireylerin sosyal çevreleriyle olan etkile?imlerini ve ya?am rollerini ne kadar ba?ar?l? bir ?ekilde sürdürdüklerini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle ruh sa?l??? alan?nda, hastalar?n tedavi öncesi ve sonras? sosyal i?levsellik düzeylerini kar??la?t?rmak ve terapötik müdahalelerin etkinli?ini objektif olarak de?erlendirmek için bir araç sa?lamaktad?r.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, orijinal ölçe?in Türk kültürü ve dili ba?lam?nda psikometrik olarak sa?lam ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilirli?ini temin etmek amac?yla yap?lm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in klinik ara?t?rmalarda ve günlük psikiyatrik uygulamalarda standart bir araç olarak kullan?labilmesi için zemin haz?rlam??t?r.

Yap?

SUKDÖ, bireyin toplumsal beklentilere ve çevresel taleplere verdi?i yan?tlar?n kalitesini yans?tan çok boyutlu bir **sosyal uyum** yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, bireyin ya?am?nda kritik öneme sahip

ARABPSYCHOLOGY.COM

olan dört temel alt boyutu kapsamaktad?r.

Bu dört alt boyut, bireyin günlük ya?amdaki sorumluluklar?n? yerine getirme becerisini ve ki?isel tatminini yans?t?r. Ölçek, toplam 21 maddeden olu?maktad?r ve bu maddeler a?a??daki dört faktör alt?nda grupland?r?lm??t?r:

?? (Work)
Bo? vakit (Leisure)
Aile (Family)
Çevreyi düzene koyma ve onunla ba? etme yetene?i (Ability to organize and cope with the environment)

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla yap?lan **faktör analizi** sonucunda, öz de?eri (eigenvalue) 1'den büyük dört faktör elde edilmi?tir. Bu sonuç, SUKDÖ'nün teorik olarak öngörülen çok boyutlu yap?s?n? desteklemektedir.

Elde edilen dört faktör aras?ndan yaln?zca birinci faktör, 7.169 öz de?eri ile toplam varyans?n %35.8'ini tek ba??na aç?klam??t?r. Bu bulgu, ölçe?in genel sosyal uyum yap?s?n? güçlü bir ?ekilde temsil eden bask?n bir genel faktöre sahip oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek varyans aç?klama oran?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?una i?aret etmektedir.

Güvenilirlik

SUKDÖ'nün güvenilirli?i, iç tutarl?l?k ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi, ölçe?in maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren yüksek de?erler ortaya koymu?tur.

Tüm grup için iç tutarl?l?k (Cronbach alfa): **0.90**.
Depresyon grubu için iç tutarl?l?k (Cronbach alfa): **0.87**.

Madde-toplam puan korelasyonlar?, ölçek maddelerinin genel puanla ili?kisini göstermi? ve tüm grupta 0.22 ile 0.66, depresyon grubunda ise 0.21 ile 0.59 aras?nda bulunmu?tur. Bu de?erler, maddelerin ölçe?in genel yap?s?na kabul edilebilir düzeyde katk?da bulundu?unu göstermektedir. Test-tekrar test güvenilirli?i analizinde elde edilen korelasyon katsay?s? 0.770 ($p<0.0001$) olarak belirlenmi?tir, bu da ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, SUKDÖ de?erinin sa?alt?m ile 29.4±8.1'den 37.8±8.1'e yükselmesi ($p<0.0001$), ölçe?in tedaviye ba?l? de?i?imleri hassasiyetle yakalayabildi?ini göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe formunun yap?sal özelliklerini belirlemek amac?yla gerçekle?tirilen **faktör analizi**, ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? ortaya ç?karm??t?r. Bu analizde, öz de?eri 1'den büyük olan dört faktör belirlenmi?tir. Bu dört faktör, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? desteklemekle birlikte, genel sosyal uyum kavram?na odaklan?ld???n? da göstermektedir.

Özellikle birinci faktörün (Öz De?eri: 7.169) toplam varyans?n %35.8'ini aç?klamas?, ölçek maddelerinin önemli bir k?sm?n?n tek bir temel yap? etraf?nda topland???n? i?aret etmektedir. Bu bulgu, SUKDÖ'nün hem genel bir sosyal uyum skorlamas?na izin verdi?ini hem de dört alt boyut üzerinden detayl? de?erlendirme imkan? sundu?unu göstermektedir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (4'lü Likert Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik ve genel popülasyonlar (Özellikle depresyon hastalar? üzerinde geçerlik/güvenilirlik çal??mas? yap?lm??t?r).

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?, hem genel örneklem hem de depresyon tan?s? alm?? klinik grup üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: 21 maddelik, 4 alt boyutlu ölçek. Puanlama 0 (Hiç) ile 3 (Çok) aras?nda de?i?en 4'lü Likert format?ndad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal ??levsellik, Psikiyatri, **Cronbach Alfa**, Test-Tekrar Test, Psikometrik Özellikler, Ya?am Kalitesi, Sosyal Uyum.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Cengiz Akkaya

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynaklarda belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kurum E-posta Adresleri: cakkaya@uludag.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Uluda? Üniversitesi T?p Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dal? (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? dönemdeki kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i (SUKDÖ)'nin Türkçe formunun uyarlama çal??mas? 2008 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için standart izinler ve telif haklar?, sorumlu yazar Cengiz Akkaya veya yay?nc? kurulu? (Türk Psikiyatri Dergisi) üzerinden teyit edilmelidir. Ölçek, akademik ve klinik amaçl? kullan?mlar için genellikle ara?t?rmac?lar taraf?ndan do?rudan sorumlu yazara ula??lmas?yla temin edilmektedir.

Kaynaklar

Akkaya, C., Sarandöl, A., Esen-Danac?, A., Sivrio?lu, E.Y., Kaya, E. ve K?rl?, S. (2008). Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i (SUKDÖ) Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirli?i. *Türk Psikiyatri Dergisi*, *19*(3), 292-299.

Makalenin orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: turkpsikiyatri.com.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n PDF belgesi a?a??dan indirilebilir: sosyal-uyum-kendini-degerlendirme-olcegi-sukdo-toad.pdf.

Sosyal Uyum Kendini De?erlendirme Ölçe?i (SUKDÖ) Maddeleri

Ölçek Yap?s?: 4 alt boyut ve 21 madde

Alt Boyutlar:

??
Bo? vakit
Aile
Çevreyi düzene koyma ve onunla ba? etme yetene?i

ARABPSYCHOLOGY.COM